

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПРР 2014
2020

РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

Утвърдил:

Ръководител на УО на ОПРР

**МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

**ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ И ПРОГРАМИ ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ“**

**ПЛАН ЗА ОЦЕНКА
НА
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“
2014-2020**

ИЗМЕНЕНИЕ № 4

Ноември, 2022 г.

Съдържание

1.	Цели, обхват и координация на плана за оценка	4
1.1.	Нормативни основания за изготвяне на плана за оценка.....	4
1.2.	Същност, цели и задачи на плана за оценка.....	4
1.3.	Съдържание на плана за оценка	5
1.4.	Обхват и концентриране на плана за оценка	6
1.5.	Координация на плана за оценка.....	6
2.	Рамка за оценка.....	7
2.1.	Функции и процес по оценка.....	7
	Управляващ орган.....	7
	Комитет за наблюдение.....	9
	Направляващи групи за оценка	9
	Външни оценители	10
	Европейска комисия	10
	Институции, осигуряващи статистически данни.....	11
2.2.	Участие на партньори в процеса на оценка.....	13
2.3.	Човешки ресурси и независимост на експертната оценка.....	13
2.4.	Нужди от обучение по оценка.....	14
2.5.	Стратегия за използване и комуникация на оценките	15
2.6.	График на плана за оценка.....	17
2.7.	Бюджет за изпълнение на плана за оценка.....	20
2.8.	Стратегия за управление на качеството на процеса на оценка	21
3.	Планирани оценки по ОПРР 2014-2020.....	22
3.1.	Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020	27
3.2.	Екологична оценка за програмен период след 2020 г.....	41

Списък на използваните съкращения:

БВП – Брутен вътрешен продукт

ГД СППРР – Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“

ЕК – Европейска комисия

ЕО – Екологична оценка

ЕС – Европейски съюз

ЕСИФ – Европейски структурни и инвестиционни фондове

ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие

ЗОП – Закон за обществените поръчки

ИПГВР – Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие

ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България

КН – Комитет за наблюдение

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ОПРР 2007-2013 – Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г.

ОПРР 2014-2020 – Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

НГО – Направляваща група за оценка

КиО – Координация и оценка (отдел в ГД „СППРР“)

РО – Регионален отдел в ГД „СППРР“

СП – Споразумение за партньорство

СУК – Система за управление и контрол

УО – Управляващ орган

ЦКЗ – Централно координационно звено

НУИ – Наръчник за управление и изпълнение

НСИ – Национален статистически институт

БФП – Безвъзмездна финансова помощ

Регламент № 1303/2013 – РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

Регламент за ЕФРР № 1301/2013 – РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1301/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година относно Европейския фонд

за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006

Планът за оценка на ОПРР 2014-2020 е разгледан и одобрен от Комитета за наблюдение на програмата на заседание, проведено на 12 май 2016 г. Изменение № 1 на Плана за оценка е разгледано и одобрено от Комитета за наблюдение на Програмата на заседание, проведено на 27 юни 2017 г. Изменение № 2 на Плана за оценка е разгледано и одобрено от Комитета за наблюдение на Програмата на заседание, проведено на 28 февруари 2019 г. – 1 март 2019 г. Изменение № 3 на Плана за оценка е разгледано и одобрено от Комитета за наблюдение при проведена писмена процедура за неприсъствено вземане на решение в периода 15-29 април 2021 г. Изменение № 4 на Плана за оценка е разгледано и одобрено от Комитета за наблюдение при проведена писмена процедура за неприсъствено вземане на решение в периода 13-27 октомври 2022 г.

1. Цели, обхват и координация на плана за оценка

1.1. Нормативни основания за изготвяне на плана за оценка

Настоящият План за оценка е изготвен на основание чл. 56 „Оценка през програмния период“ от Регламент 1303/2013 и се отнася единствено за ОПРР 2014-2020, съфинансирана от ЕФРР.

Планът за оценка е изготвен в съответствие с Ръководството на ЕК за планове за оценки (от м. февруари 2015 г.) и с Ръководството на ЕК за концепции и препоръки за мониторинг и оценка (от м. март 2014 г., ревизирано през 2018 г.).

1.2. Същност, цели и задачи на плана за оценка

Планът за оценка е разработен от УО на ОПРР 2014-2020. Той определя брой, организацията, последователността и основния фокус на оценките на програмата през програмния период 2014-2020 г., с цел координация на процесите и подпомагане вземането на управленски решения.

Целта на плана за оценка на ОПРР 2014-2020 е да се създадат необходимите условия за успешното планиране и извършване на качествени оценки през програмния период.

Всички дейности по оценка на ОПРР 2014-2020, предвидени в настоящия план, имат за цел подобряване на качеството на изпълнението на програмата чрез набавяне, систематизиране и анализ на информация, свързана с изпълнението на програмата, в т.ч. по отношение на нейните ефикасност, ефективност и въздействие.

Задачите на плана за оценка на ОПРР 2014-2020 са следните:

- Да подобри качеството на оценките чрез правилно планиране, включително чрез идентифициране и събиране на необходимите данни;
- Да позволи информирано управление на програмите и вземане на управленски решения, въз основа на констатациите от оценките;
- Да осигури рамка за планиране на задължителна оценка на въздействието;
- Да улесни Комисията при обобщаването на изводи от различни държави-членки и при обмена на съответната информация;
- Да планира и структурира дейностите по оценка на ОПРР 2014-2020, като неразделна част от процеса на изпълнение на програмата;

- Да гарантира, че са предприети достатъчно и подходящи дейности по оценка на програмата и че са налични достатъчно и подходящи ресурси за осъществяването на тези дейности;
- Да гарантира, че своевременно са налични или ще бъдат налични данни, необходими за оценъчния процес;
- Да гарантира, че заинтересованите страни са привлечени в процеса на оценка и да осигури възможност за своевременен диалог между всички партньори;
- Да гарантира използването на резултатите от оценката от заинтересованите страни при прилагането и управлението на ОПРР 2014-2020;
- Да засили прозрачността на оценъчния процес и информираността на заинтересованите страни, бенефициентите и широката общественост относно резултатите и въздействието на ОПРР 2014-2020;
- Да намали административната тежест чрез планиране на дейностите по събиране на данни и наблюдение съобразно нуждите от оценка;
- Да идентифицира ключовите области (теми), които са основен предмет и задължение по наблюдение и докладване от страна на УО през програмния период;
- Да осигури последователност и свързаност между процесите на наблюдение, оценка и докладване и да подпомогне осигуряването и валидирането на изходни данни за изготвянето на годишни доклади за изпълнение на програмата, и последващата оценка на програмата и по-конкретно:
 - Окончателния доклад, включващи и информацията относно оценка на напредъка към постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на Стратегия Европа 2020;
 - Последващата оценка, която се извършва от Комисията или от държавите-членки в тясно сътрудничество с Комисията. Последващите оценки разглеждат ефективността и ефикасността на ЕСИФ и техния принос за изпълнението на Стратегия Европа 2020, като се отчитат заложените в тази стратегия цели и в съответствие със специфичните изисквания, определени в правилата за отделните фондове.

1.3. Съдържание на плана за оценка

Планът за оценка на ОПРР 2014-2020 е структуриран съгласно т. 3 от Ръководството на ЕК за планове за оценка и съдържа всички основни елементи по т. 3.5.2 „Елементи на плана за оценка“ от Ръководството на ЕК за концепции и препоръки за мониторинг и оценка.

При изпълнението на плана за оценка ще се вземе предвид препоръката на ЕК за преглед и актуализация на плана за оценка веднъж годишно, ако е необходимо. В допълнение, наличието на план за оценка, не изключва възможността за допълнителни оценки, отговарящи на възникнали неотложни нужди.

В тези случаи, УО на ОПРР може да инициира актуализация на плана за оценка, както и провеждане на допълнителни оценки извън плана за оценка, при необходимост.

1.4. Обхват и концентриране на плана за оценка

Настоящият план за оценка обхваща предвидените оценки и анализи, вкл. подкрепящите ги дейности по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от ЕФРР.

Съгласно изискванията на Ръководството на ЕК за планове за оценки, планираните в настоящия план оценки ще съсредоточат усилията към оценка на въздействието и ефектите от програмата. В допълнение се акцентира и върху специфични въпроси (теми), които са от съществено значение при изпълнението на програмата, напр. устойчивото градско развитие (съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013), изискванията на екологичното законодателство, социалното включване и др. Специфичните въпроси (теми), предмет на всяка една от планираните оценки, са посочени в т. 3 „Планирани оценки по ОПРР 2014-2020“ от настоящия план.

1.5. Координация на плана за оценка

Координацията на плана за оценка и на извършваните оценки на ОПРР 2014-2020 се осъществява чрез следния механизъм за координация:

- Обсъждане на плана за оценка и извършените оценки в КН на ОПРР 2014-2020;
- Обсъждане на плана за оценка и на извършените оценки в постоянна междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ 2014-2020, създадена със Заповед № Р-111/12.05.2015 г., изменена и допълнена със заповеди № Р-104/26.07.2016 г., № Р-23/31.01.2017 г., № Р-31/28.02.2018 г., № Р-8/24.01.2019 г., № Р-123/26.09.2020 г. и № Р-211/26.09.2022 г. на основание чл. 11, ал. 7, от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация и във връзка с чл.1, ал.2, т.16 от Постановление № 70 на Министерския съвет от 2010 г. за координация при управлението на средствата от Европейския съюз. Постоянната работна група за оценка на ЕСИФ се координира от дирекция „Централно координационно звено“ в Министерски съвет;
- Участие на представители на УО на ОПРР 2014-2020 в направляващи групи за оценките по програмата;
- Предоставяне на информация за изпълнението на ОПРР 2014-2020 за целите на дейности по оценка на СП и на останалите оперативни програми по ЕСИФ.

Координацията на ниво УО на плана за оценка и на извършваните оценки по ОПРР 2014-2020 ще се осъществява чрез механизъм, заложен в процедурите по оценка в НУИ на ОПРР 2014-2020. В допълнение са предприети и следните дейности:

- Участие на представители на заинтересованите отдели в УО („Мониторинг“, „Контрол на обществените поръчки и нередности“, „Стратегическо планиране и програмиране“, „Преселекция и договаряне“, „Финансово управление и контрол“, Регионалните отдели (РО) в направляващите групи по оценки на ОПРР 2014 - 2020;
- Регулярна комуникация на експертите по оценка в отдел КиО с експертите от отдел „Мониторинг“, които отговарят за отчитане и проверка на данните за индикаторите по ОПРР 2014-2020;
- Регулярна комуникация на експертите по оценка в отдел КиО с експерти от останалите отдели на УО за изискване на специфична информация при

провеждане на оценките (например финансова информация, информация за подадени проектни предложения и сключени договори и др.).

2. Рамка за оценка

2.1. Функции и процес по оценка

Изпълнението и управлението на плана за оценка ще се осъществява от следните основни звена:

Управляващ орган

Съгласно чл. 56 (3) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 през програмния период УО гарантира извършването на оценки, включително за оценяване на ефективността, ефикасността и въздействието на всяка програма въз основа на плана за оценка. В съответствие с това УО на ОПРР 2014-2020 отговаря за:

- Изпълнение на планираните в плана за оценка дейности и гарантиране на тяхното качество;
- Осигуряване на средства за изпълнение на оценъчните дейности, предвидени в плана по линия на техническата помощ на програмата;
- Преразглеждане и промяна на плана за оценка в консултации с КН;
- Осигуряване на процеса на събиране, отчитане, анализиране на данни, необходими за оценката. В изпълнение на функцията си по наблюдение, УО следва да координира дейностите по събиране на данни и оценка с информацията от наблюдениято/оценката на прилагането на различните оперативни програми, финансирани по ЕСИФ;
- Подпомагане работата на КН;
- Координиране на дейностите по оценка с тези по СП и останалите оперативни програми;
- Предоставяне на резултатите от проведените оценки на КН и ЕК;
- Публикуване и разпространяване на резултатите от изпълнените дейности по оценка.

Подробни правила относно процедурите за изпълнение на дейностите по оценка от страна на УО са разписани в НУИ на ОПРР 2014-2020.

Съгласно чл. 28 (1) от Устройствения правилник на МРРБ, ГД СППРР изпълнява функциите на управляващ орган на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020 г. и всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно регламентите на Европейския съюз (ЕС) и Структурните и инвестиционните фондове, в т.ч.:

Осигурява подготовката и провеждането на дейностите за изготвяне на предварителна, текущи и последваща оценка на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 - 2020 г., съгласно изискванията на европейското законодателство и методическите документи за Структурните и инвестиционните фондове на Европейския съюз.

ГД СППРР е определена за УО на ОПРР 2014-2020 с Решение на Министерски съвет № 792/17.12.2013 г. В рамките на УО, конкретните функции и отговорности във връзка с оценката са разпределени, както следва:

Отдел КиО подпомага дейността на ГД СППРР в изпълнение на функциите и задълженията като УО на Оперативна програма „Региони в растеж“, по отношение на:

- Подготовката и провеждането на дейностите за изготвяне на предварителна, текущи и последваща оценки на Оперативната програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. и програмите за регионално развитие за периода след 2020 г., съгласно изискванията на европейското законодателство, стратегически и методически документи на Общността;
- Осъществяването на координация с дирекция ЦКЗ в Министерски съвет и службите на Европейската комисия в процеса по извършаване на оценки на ОПРР 2014-2020 и програмите за регионално развитие за периода след 2020 г., информация и комуникация;
- Осъществяването на координация и партньорство с министерства, ведомства, държавни агенции, регионалните съвети за развитие и икономическите и социални партньори на централно, регионално и местно ниво в процеса на извършване на оценки на програмно ниво и мерки по информация и публичност;
- Подготовката на технически спецификации и избора на независими оценители за осъществяването на оценките по ОПРР 2014-2020;
- Събирането и анализа на данни и информация за изпълнението на Оперативната програма и при необходимост изготвяне на вътрешни оценки за изпълнението;
- Сътрудничество с независимите оценители и предоставяне на информация, свързана с изпълнението на Оперативната програма, в координация с другите отдели на ГД СППРР;
- Подготовка на становища по препоръките, направени от независимите оценители с цел обективно отразяване на фактите, свързани с изпълнението на Оперативната програма;
- Предоставяне на информация на органите, отговорни за наблюдението и оценката на финансовата помощ от ЕСИФ;
- Популяризиране на резултатите от направените оценки.

Общият брой на служителите в отдел КиО е 9, от които постоянно ангажирани с оценките на ОПРР 2014-2020 са началника на отдела и 2-ма експерти. При необходимост и в случай на сериозна натовареност с оценките, с тях могат да бъдат ангажирани и други експерти от отдела .

Служителите в отдел КиО, ангажирани с процедурите по оценка на ОПРР 2014-2020, притежават необходимата експертиза в областта на програмиране и оценката, изпълнението на проекти, обществени поръчки, за активно подпомагане процеса по оценка, като изготвят тръжните документи, в т.ч. техническите спецификации, комуникират с външните оценители, предоставят информация за изпълнението на програмата, дават становища и препоръки по оценителните доклади.

Отношение към извършваните оценки на ОПРР 2014-2020 имат и други заинтересовани отдели в УО, като техни представители се включват и в съставите на НГО. Основните функции на отделите са свързани с:

- Отдел „Стратегическо планиране и програмиране“ организира, координира и осъществява дейности по подготовката на Програма "Развитие на регионите" 2021 - 2027 г.;

- Отдел „Преселекция и договаряне“ организира, управлява и провежда всички дейности, свързани с изпълнението на приоритетните оси на ОПРР 2014-2020; Планира и организира провеждането на процедурите за подбор на проектни предложения, които да бъдат финансирани по програмата.
- Отдел „Мониторинг“ ръководи всички дейности, свързани с наблюдението на ОПРР 2014-2020; Участва в процеса на изготвяне на индикаторите за наблюдение на ОПРР 2014-2020; Събира и обработва, проверява и актуализира физически и финансови мониторингови данни; Изпълнява дейности по изготвяне на годишния/окончателния доклад, който се разглежда от Комитета за наблюдение по ОПРР 2014-2020 и се изпраща до службите на Европейската комисия; Определя параметрите и управлява компютъризирана система за събиране на данни и информация за изпълнението на оперативна програма „Региони в растеж“; Работи с мониторинговата система за наблюдение на физическите, финансови и процедурни данни за изготвяне на справки и доклади, които предоставя на вниманието на Комитета за наблюдение и външните оценители на програмата; Обобщава всички информационни елементи, необходими за изготвянето на годишните и окончателни мониторингови доклади; Осигурява координация с цел събирането на необходимите за изготвянето на годишния/окончателния доклад данни и информация.
- Отдел Финансово управление и контрол извършва последващ контрол на верифицираните суми по Искания за плащания от бенефициентите; осъществява дейности по поддържане и актуализиране на информацията в ИСУН по потвърдените плащания на конкретни бенефициенти.

Комитет за наблюдение

КН на ОПРР 2014-2020:

- Разглежда всички въпроси, които засягат изпълнението на оперативната програма;
- Разглежда и одобрява плана за оценка за оперативната програма и всяко изменение на плана;
- Разглежда напредъка в изпълнението на плана за оценка, крайните продукти от дейностите, предвидени в плана за оценка и по-специално препоръките, отправени в оценъчните доклади и последващите мерки във връзка с констатациите от оценките. Всички извършени оценки се разглеждат от КН, който следва да бъде информиран за резултатите от оценките с цел улесняване на управленските решения. КН следва да взема предвид тези резултати при вземането на решения, особено в процеса на одобряване на изменения на програмата;
- Разглежда качеството на изпълнението на програмата и напредъка в постигане на целите ѝ по индикаторите за резултат и за изпълнение;
- Одобрява годишните и окончателните доклади за изпълнението, преди да бъдат изпратени на Комисията.

Направляващи групи за оценка

За подобряване на процеса на оценка на ОПРР 2014-2020 и за по-добра координация на консултациите със заинтересованите страни, със заповед на

Ръководителя на УО, в рамките на ГД СППРР за всяка оценка по програмата се назначава направляваща група за оценка, която включва по минимум един представител на отдел Координация и оценка, отдел „Мониторинг“, отдел „Преселекция и договаряне“, отдел “Стратегическо планиране и програмиране“, отдел „Контрол на обществените поръчки и нередности“ и отдел „Финансово управление и контрол“, като може да включва и представители на РО. Членовете на НГО трябва да притежават специализирана експертиза в област, релевантна за ОПРР 2014-2020, за да улесняват работата по изпълнение на дейностите по оценка и да осигуряват необходимото съдействие, информация, данни и контакти на външните оценители. Основните функции на НГО са следните:

- Координира процеса по оценка на програмата;
- Дава коментари и препоръки по докладите от оценката;
- Контролира работата на външните оценители от гледна точка спазване на изискванията на УО, записани в съответните технически спецификации за оценка;

Външни оценители

Оценките, включени в плана за оценка, ще се извършват под формата на външни услуги. Изборът на външни оценители/изпълнители се осъществява в съответствие с разпоредбите на Закона за обществените поръчки и приложимата подзаконова нормативна база.

Експертите в отдел КиО изготвят техническа спецификация за оценка, която следва да съдържа предмета и задачите на оценката, основни цели, времеви график, бюджет, както и основните отговорности на оценителния екип.

Когато УО сключва договор с външен оценител/изпълнител, трябва да се гарантира, че:

- Оценителят следва ръководствата, подготвени и одобрени от Европейската комисия и/или от УО;
- Докладът от оценката съдържа резюме и раздел за изводи и препоръки, вкл. на английски език;
- Докладът от оценката съдържа раздел за резултати от предишни оценки и раздел с методология;
- Управляващият орган, НГО и заинтересованите отдели (включително РО) могат да предоставят коментари по проекта на доклад от оценката.

Европейска комисия

Резултатите от проведените оценки по плана ще бъдат предоставяни на ЕК. В съответствие с чл.56 ал. 4 от Регламент № 1303/2013, Комисията може по собствена инициатива да извършва оценки на програмата, като тя следва да информира за това съответния УО и да изпрати резултатите на него и на КН. Съгласно чл. 57 от гореспоменатия Регламент, Комисията изготвя доклад за последваща оценка на програмата в тясно сътрудничество с държавите-членки.

Институции, осигуряващи статистически данни

За гарантиране на своевременното получаване на статистически данни, нужни за изпълнението на дейностите по оценка, институциите, осигуряващи тази информация – НСИ и др. също могат да бъдат въввлечени на възможно най-ранен етап в процесите по наблюдение и оценка.

Съгласно ОПРР 2014-2020, индикаторите за резултат по програмата следва да бъдат отчитани два пъти през периода – 2018 г. и 2022 г. В съответствие с изискванията на Регламентите за периода 2014-2020, данните за стойностите на индикаторите за резултат следва да бъдат статистически валидирани, т.е. предоставени от официални източници – НСИ или друга институция, разполагаща с официални данни за стойностите на съответните индикатори. В тази връзка, при изпълнението на всички оценки, съгласно плана за оценка, ще бъде търсен активен диалог с НСИ, с оглед набавянето на статистически валидирани данни по отношение на стойностите на индикаторите за резултат.

Таблица 1. Функции и отговорности на звената в процеса на оценка

Кой?	Какво?	Кога?	Препратка
УО	<ul style="list-style-type: none"> Подготвя и представя плана за оценка (и неговите изменения) в КН за разглеждане и одобрение; 	до 1 г. след приемане на ОП от ЕК – до 15 юни 2016 г.	чл. 56 (1) и чл. 114 (1) от Регламент 1303/2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Гарантира извършването на оценки, въз основа на плана за оценка; Прави обществено достояние всички извършени оценки (чрез публикуване на сайта си); Изпраща извършените оценки на ЕК; 	през целия програмен период	чл. 56 (3) от Регламент 1303/2013 чл. 54 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> Представя на ЕК доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период и основните крайни продукти и резултати от оперативната програма; 	до 31.12.2022 г.	чл. 114 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> Осигурява средствата, необходими за извършването на оценките, и гарантират, че са налице процедури за създаването и събирането на данните, необходими за извършването на оценки, включително и на данни, свързани с общите специфичните за програмата индикатори; 	през целия програмен период	чл. 54 (2) от Регламент 1303/2013

	<ul style="list-style-type: none"> Гарантира, че е налице подходящ капацитет за провеждане на оценка; 		чл. 56 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> В годишните доклади за изпълнение на програмата излага информация относно напредъка в изпълнението на плана за оценка, последващите мерки във връзка с констатациите от оценките, участието на партньорите в оценката на оперативната програма и резюме на констатациите от всички оценки на програмата, представени през предходната финансова година; 	до 31.05. от 2016 до 2023 г.	чл. 50 (2) и чл. 111 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> В годишния доклад за изпълнението, който трябва да бъде представен през 2017 г. излага и оценява информация за напредъка в постигането на целите на програмата, включително приносът на ЕСИФ за промените в стойността на индикаторите за резултат, в случаите, в които е налице доказателствен материал от съответните оценки; 	до 30.06.2017 г.	чл. 50 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> В окончателният доклад за изпълнението трябва да бъде включена информация за оценка на напредъка към постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж; 	до 30.06.2019 и 2024 г.	чл. 50 (5) от Регламент 1303/2013
КН на ОПРР	<ul style="list-style-type: none"> Разглежда и одобрява плана за оценка и неговите изменения; 		чл. 110 (2) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> Разглежда напредъка, постигнат в изпълнението на плана за оценката и последващите мерки във връзка с констатациите от оценките; 		чл. 56 (3) и чл. 110 (1) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> Отправя коментари към УО относно изпълнението и оценката на програмата и осъществява мониторинг на действията, предприети вследствие на неговите коментари 		чл. 49 (4) от Регламент 1303/2013

ЕК	<ul style="list-style-type: none"> Извършва по своя собствена инициатива оценки на програмите. Тя информира УО, а резултатите се изпращат на управляващия орган и се представят на съответния КН; 	през целия програмен период	чл. 56 (4) от Регламент 1303/2013
	<ul style="list-style-type: none"> Извършва последващи оценки в тясно сътрудничество с държавите-членки и управляващите органи 	до 31.12.2024 г.	чл. 57 и чл. 114 (3) от Регламент 1303/2013
Направл яваща група за оценка	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага процеса на оценка Представя коментари по оценителните доклади 	през целия програмен период	Ръководства на ЕК за оценка
Външни оцените ли	<ul style="list-style-type: none"> Извършват оценките, съгласно насоките на ЕК, плана за оценка и техническите спецификации за оценки на ОПРР 2014-2020 		чл. 54 (3) от Регламент 1303/2013
ЦКЗ	<ul style="list-style-type: none"> Координира работата на постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ и обмена на планираните оценки, констатации от оценките, методологии за оценка, знания и практики между управляващите органи; 		
НСИ	<ul style="list-style-type: none"> Предоставя статистически данни, нужни за изпълнението на дейностите по оценка и най-вече по отношение на статистически валидираните данни за стойностите на индикаторите за резултат; 		

2.2. Участие на партньори в процеса на оценка

В съответствие с чл. 5 (2) и (3) и чл. 49 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 включването на представители на браншови организации, неправителствени организации, включително в областта на опазване на околната среда, експерти от научни организации, представители на ЦКЗ и на други заинтересовани държавни институции и редица социални партньори в КН и НГО (в случай на необходимост) ще е един от начините за осигуряване на участието на заинтересованите страни в процесите по оценка.

2.3. Човешки ресурси и независимост на експертната оценка

За гарантиране на необходимия човешки ресурс, служителите на УО в отдел КиО на ГД СПРР следва да изпълняват дейности по:

1. Подготовка и реализация, подкрепящи и подготвителни дейности по оценките;

2. Координация на оценките с външните изпълнители, УО, КН и ЦКЗ;
3. Координация и осигуряване на процеса на събиране, отчитане, анализиране на данни по индикаторите на програмата с отдел „Мониторинг“ в УО, който поддържа и актуализира компютърните и информационните системи за комуникационното осигуряване и базата данни на УО за индикаторите за продукт, както и с НСИ по отношение на индикаторите за резултат.

За нуждите на оценка, към екипа на отдел КиО могат да бъдат привлечени и външни експерти/специалисти.

В съответствие с чл. 54 (3) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 в процедурите за оценка в НУИ на ОПРР 2014-2020 е заложена функционалната независимост на оценителите от органите, отговарящи за изпълнението на програмата. В тази връзка, за извършване на предвидените оценки в настоящия план за оценка ще бъдат ползвани само независими външни консултантски услуги по оценяване.

Освен оценките на ОПРР 2014-2020, извършвани от външни оценители, избрани по реда на ЗОП, експерти в УО на ОПРР могат да извършват малки по обем вътрешни оценки и анализи, свързани с изпълнението на програмата. Със заповед на Ръководителя на УО на ОПРР или на Главния директор на ГД СППРР се сформират специални работни групи от експерти на УО. **В заповедта конкретно се посочват обхватът и предметът на възложените аналитични задачи, както и срокът за работа.** Работата на работните групи по изпълнение на възложените аналитични задачи приключва с изготвяне на доклад/анализ, който се съгласува със съответните началници на отдели и се представя пред Ръководителя на УО на ОПРР и пред Главния директор на ГД СППРР.

2.4. Нужди от обучение по оценка

За да се гарантира качествено изпълнение на дейностите по оценка е нужно да бъдат проведени специализирани обучения по оценка. Непрекъснатото изграждане на капацитета на УО може да бъде осигурено и чрез осигуряване на достъп до обмяна на опит с други УО, както и провеждане на партньорски преглед (peer review) на изградените в тези УО системи за мониторинг и оценка.

Предвид възприетия подход за извършване на оценките (предимно от външен изпълнител, избран по реда на ЗОП), от ключово значение за успешното изпълнение на оценките е капацитета на служителите в УО по отношение провеждането на процедури по ЗОП. В тази връзка, служителите в УО, ангажирани в процеса по оценка на ОПРР 2014-2020, имат нужда от подходящи обучения в областта на обществените поръчки. В допълнение, специфични обучения, свързани с методите за оценка, също биха били полезни на служителите в УО, ангажирани с оценката на програмата.

Възможните обучения на служители на УО, които отговарят за дейностите по оценка на програмата няма да се включват към плана за оценка, тъй като те ще се финансират по линия на Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на програмата. Съгласно годишните програми за обучение на служителите на ГД СППРР експертите от УО, които отговарят за дейностите по оценка на ОПРР, в т. ч. и тези които участват в направляващите групи за оценка, ще бъдат включвани в подходящи обучения, семинари и работни групи по оценка.

2.5. Стратегия за използване и комуникация на оценките

Използването на заключенията и констатациите от извършените оценки на ОПРР 2014-2020 е гарантирано чрез залагане в процедурите по оценка в НУИ на ОПРР 2014-2020. Съгласно чл. 50 (2) и чл. 111 (4) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 в годишните доклади по изпълнение на ОПРР ще бъде предоставено резюме на констатациите от всички оценки на програмата, както и информация за последващите мерки във връзка с констатациите от оценките. Също така, съгласно чл. 56 (3) и чл. 110 (1) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 УО представя на КН информация за констатациите от оценките на програмата и за последващите мерки във връзка с констатациите.

Управляващият орган на ОПРР 2014-2020 публикува резюме или целия одобрен доклад от оценката на електронната си интернет страница <http://www.bgregio.eu/>, както и на единния информационен портал www.eufunds.bg.

Всички резултати и заключения от външните оценители и от аналитичните задачи (вътрешни оценки) се докладват на Ръководителя на УО, с оглед подобряване управлението и изпълнението на ОПРР 2014-2020. Всички резултати и заключения от външните оценители се докладват на и се разглеждат от Комитета за наблюдение на ОПРР, с оглед ревизиране и одобряване на евентуалните корективни мерки, препоръчани в оценките, които да бъдат отразени впоследствие в ОПРР 2014-2020.

За осигуряване на използването на резултатите, по-специално изпълнение на препоръките от оценките и интегриране на оценките в процесите на вземане на решения след приключване на всяка оценка, експертите в отдел “Координация и оценка“ изготвят, ако е необходимо, план за действие, който се одобрява от Ръководителя на УО. Преди завършването и одобряването му, планът се консултира със заинтересованите отдели в УО и с други заинтересовани страни (отговорните за действията) или – когато е подходящо - се изготвя съвместно с тях.

За улесняване на оперативното управление и проследяване на напредъка при изпълнението на плановете за действие по отделните оценки, те могат да бъдат интегрирани в общ план, актуализиран след одобряване на всеки индивидуален план за действие.

Планът за действие определя необходимите действия за изпълнение на препоръките, отговорностите, сроковете и – когато е необходимо – необходимите ресурси и техните източници.

Одобреният план за действие се изпраща на всички заинтересовани отдели в УО и на други заинтересовани страни и по-специално на предвидените като отговорни за изпълнението на действията. Особено внимание ще се отделя на осигуряване на подходящо комуникиране на препоръки, изискващи политически решения извън директните компетенции на УО или на Комитета за наблюдение (например необходими промени в законодателството).

Проследяването на напредъка по изпълнението на плана за действие може да се възложи на всяка последваща оценка.

В съответствие с чл. 54 (4) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 всички оценки на ОПРР 2014-2020 ще бъдат направени обществено достояние, като окончателните доклади от оценките или резюмета от тях бъдат публикувани на интернет-страницата на програмата www.bgregio.eu, както и на единния информационен портал <https://www.eufunds.bg>. Всички окончателни доклади от оценките, заедно с необходимите приложения и допълнителни документи, ще бъдат изпратени на ЕК чрез системата SFC2014.

Оценките имат стойност като инструмент за управление и учене, само ако техните резултати бъдат използвани. Смисълът на оценките е извличане на повече поуки и следствия за практиката. Това означава, преди всичко, изводите и препоръките от съществените оценки да водят до вземане на решения и предприемане на действия за осигуряване на изпълнението на оперативната програма и за повишаване на нейната ефективност, ефикасност и въздействие. Затова, още при планиране на дейностите по оценяване трябва да се определи как ще се използват техните резултати.

Резултатите от оценките се използват за:

- Получаване на информация за ефективността и ефикасността на интервенциите и на механизмите за управление и изпълнение и по-специално за установените проблеми на изпълнение, както и за добри практики („какво работи и какво не”);
- Получаване на информация и анализ на въздействието на интервенциите;
- Установяване на необходимостта от промени в програмата;
- Повишаване на познаването и отчетността за постиженията;
- Осигуряване на надеждна информационна база за следващи оценки;
- Извличане на поуки за следващия програмен период;
- Развитие на култура на оценяване и насърчаване на дебата за качеството на програмите и оценките им.
- Подобряване на процесите и резултатите от изпълнението на оперативната програма, на база получените препоръки.

Осигуряването на прилагането на резултатите от оценките предполага три типа действия:

- Изрични, ясни и конкретни препоръки в оценъчните доклади;
- Разпространение на резултатите от оценките в подходящ обем и форма до подходящите потребители;
- Изготвяне на план за действие по препоръките и редовно проследяване на напредъка в изпълнението му.

Механизмите, осигуряващи използването на резултатите от оценките, които водят до промяна в политиката, са:

- Докладването и прегледа на резултатите от оценките пред КН;
- Изготвянето и докладването на план за действие за изпълнение на препоръките от оценките;
- Отчитане на основните резултати от оценките в годишните доклади за изпълнението на ОПРР 2014-2020.

Оценката няма да има последици, ако нейните резултати и препоръки не бъдат разпространени. Целта на разпространението на резултатите от оценките е да насърчи и осигури тяхното използване като инструмент за управление (вземане на управленски решения и предприемане на действия). Отговорните за възлагането и осъществяването на всяка конкретна оценка трябва да осигурят комуникирането и използването на резултатите. Трябва внимателно да бъдат идентифицирани потенциалните потребители – от политиките през бенефициентите до широката общественост – и да се подберат най-подходящите канали за комуникация.

Отговорен за разпространение на информация за оценките е отдел КиО на УО. Наред с изпращането или публикуването на доклади, резюмета и други информационни материали, отдел КиО подготвя и представя на КН преглед на основните резултати, заключения и препоръки от оценките, както и на резултатите от предприетите мерки по изпълнението на препоръките. В допълнение, резултатите от оценката ще бъдат представяни и по други подходящи начини от заинтересованите страни (напр. Ръководител на УО, Министър) – в рамките на публични презентации, интервюта, участия в събития и др.

2.6. График на плана за оценка

Настоящият план за оценка на ОПРР 2014-2020 предвижда индикативен график и бюджет за извършване на оценките на програмата през програмния период.

Графикът на оценките е разпределен през програмния период, като се съобразява с насоките в Ръководството на ЕК за планове за оценка, че оценките на въздействие се залагат възможно най-късно в края на периода, за да бъдат налични очакваните резултати и възможно най-рано, така че техните констатации да бъдат полезни в процеса на взимане на управленски решения, в т.ч. и при подготовката за новия програмен период. Планирането на последните оценки за периода следва да бъде съобразено с изискващия се по чл. 114 (2) на Регламент № 1303/2013 **обобщаващ доклад за констатациите от оценките, извършени през програмния период**, който УО трябва да представи на Комисията до **31.12.2022 г.** Основната цел на този доклад е да подкрепи последващата оценка, която е под отговорността на ЕК в тясно сътрудничество с държавите-членки.

Таблица 2. Индикативен график и бюджет за изпълнение на плана за оценка

	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на ОП	Провеждане на процедура по ЗОП	Период на извършване на оценка	Съгласуване и приемане от страна на УО	Бюджет (в лева с ДДС)
1	<p>Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020 (задължителна съгласно чл. 56 (3) на Регламент № 1303/2013), включваща:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигането на специфичните цели по инвестиционните приоритети по всеки приоритет; • Оценка на социално-икономическата среда и актуалността на методологията за определяне на индикаторите на ОПРР 2014-2020; • Първи тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2015-2018 г.); • Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализирани групи и роми, както и оценка на прилагането на хоризонтални политики; • Оценка на финансовото изпълнение на ОПРР 2014-2020; • Оценка на изпълнението на финансовите инструменти, създадени по линия на ОПРР 2014-2020; 	август 2019-ноември 2019 г.	декември 2019-септември 2020 г.	октомври 2020-април 2023 г.	март 2023-април 2023 г.	259 200

	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на ОП	Провеждане на процедура по ЗОП	Период на извършване на оценка	Съгласуване и приемане от страна на УО	Бюджет (в лева с ДДС)
	<ul style="list-style-type: none"> • Оценка на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013; • Втори екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2019-2021 г.). 					
2	<p>Екологична оценка за програмен период след 2020 г.</p> <p>– Извършване на екологична оценка и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., версия от месец септември 2020 г.</p>	март 2020-май 2020 г.	май 2020-август 2020 г.	септември 2020 - ноември 2021 г.	октомври 2021 - ноември 2021 г.	49 440
3	<p>Извършване на екологична оценка и оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони на изменение и допълнение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., във връзка с нови приоритети по Фонда за справедлив преход“, версия от месец септември 2022 г.</p>	септември 2022 г.	септември 2022 г.	октомври 2022 г. – юли 2023 г.	юни-юли 2023 г.	42 240
					ОБЩО	350 880

Индикативният характер на графика на плана за оценка изисква ясен и ефективен механизъм за редовен преглед и актуализиране, с цел да се осигури, както отчитането на нови проблеми и нужди, така и своевременното осъществяване на оценките. Редовен преглед на плана за оценка ще се осъществява от отдел КиО. Евентуалните изменения в плана (добавяне на нови оценки, сливане или отпадане на заложените оценки) ще се одобряват от КН по предложение на Ръководителя на УО на ОПРР 2014-2020, след отчитане на мнението на заинтересованите звена в УО и НГО.

2.7. Бюджет за изпълнение на плана за оценка

Общият бюджет за изпълнение на плана за оценка е **350 880 лева**, съгласно сключени договори за извършване на оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020, екологична оценка на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, версия от м.септември 2020 г. и екологична оценка на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., във връзка с нови приоритети по Фонда за справедлив преход“, версия от месец септември 2022 г.

Финансовите ресурси за изпълнение на дейностите по оценка ще бъдат осигурени от Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ (код по област на интервенция 121 и 122), предвидена за ефективното изпълнение на ОПРР 2014-2020.

Всяка оценка задължително ще залегне в списъка с предварителни обявления на процедурите за възлагане на обществени поръчки, които УО планира да открие през съответната календарна година. По този начин УО гарантира, че за оценките ще има осигурен необходимия финансов ресурс.

Подкрепата по приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на ОПРР 2014-2020 ще бъде насочена към дейности, свързани с непрекъснато отчитане на напредъка по управлението и изпълнението на ОПРР 2014-2020, извършването на различни видове проучвания, анализи, доклади, улесняващи изпълнението и оценяващи въздействието на предвидените мерки по ОПРР 2014-2020, в светлината на ефикасното и ефективното усвояване на подкрепата по ЕФРР, както и подготовка на новия програмен период

В бюджетите за всяка оценка са включени **разходите за:**

1. Извършване на оценки на програмата;
2. Извършване на проучвания и събиране на данни за нуждите на оценките и за изготвяне на годишните доклади по изпълнението на програмата;
3. Изготвяне на задължителни доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, съгласно Становище по ЕО № 7-4/2013 (в рамките на оценката за въздействие);
4. Други дейности, необходими за изготвянето на оценките и пряко свързани с тях (посещения на място, онлайн активности, социологически проучвания и др.).

Съгласно новия подход и изисквания на ЕК относно оценките през програмен период 2014-2020 г. по всяка оценка ще бъде заложена като задължителна подкрепяща дейност извършването на **проучвания за събиране на данни**, необходими, както за извършване на оценките, така и за изготвянето на годишните доклади по изпълнение на програмата.

Също така, към оценката на въздействието ще бъде заложена дейност по изготвянето на задължителни тригодишни доклади по наблюдението и контрола (на въздействието върху околната среда, екологични доклади) при прилагането на ОПРР 2014-2020, съгласно Становище по ЕО № 7-4/2013¹.

2.8. Стратегия за управление на качеството на процеса на оценка

Изготвянето на качествени технически спецификации за оценка ще бъде от ключово значение, тъй като имат важна роля при постигането на желаните резултати от оценките.

За да осигури качествено изпълнение на дейностите по оценка, е въведен механизъм на вътрешен и външен контрол на качеството. Вътрешните процедури за контрол на качеството на оценките са заложи в НУИ на ОПРР 2014-2020. Основна роля във външния контрол на качеството ще играят КН и НГО. **Критериите за качество** ще засягат процеса на оценка (релевантност, навременност), нормативни въпроси с акцент върху независимостта и безпристрастността на оценителя, както и технически критерии (структура на оценката, надеждни изходни данни, основани на доказателства, отговори на оценъчни въпроси, полезни препоръки и др.).

С оглед осигуряване на високо качество на извършваните оценки, се предвижда за всяка оценка УО на ОПРР 2014-2020 да разработи специален контролен лист, по който да се проследява и проверява изпълнението на оценките и съответствието на съдържанието и обхвата на докладите с всички изисквания на УО. Всеки контролен лист ще се базира на основните постановки и принципи на Evalded (Evaluation of Socio-Economic Development).

За всяка от планираните оценки УО на ОПРР 2014-2020 ще изисква отделни специфични доклади, отнасящи се за специфични теми/направления (оценъчни въпроси и/или дейности). По този начин ще се гарантира наличие на подходяща и четима информация за ключови теми, които са от съществено значение за изпълнението на програмата (напр. по отношение на оценка на дейностите за устойчиво градско развитие, изпълнението на мерки в подкрепа за маргинализирани групи, задължителните екологични тригодишни доклади или др.). В тази връзка, УО на ОПРР 2014-2020 ще изисква в екипа на Изпълнителя на съответната оценка да бъдат включени специалисти в съответните сфери с подходящ капацитет и професионален опит.

Друг аспект в стратегията за управление на качеството на процеса на оценка, е включване на изискване към външните оценители да представят пред УО междинни доклади за докладване на конкретни резултати и напредък в оценката на всеки два или три месеца от началото на изпълнението на оценката. По този начин УО ще може да получи предварителни резултати от оценката сравнително на по-ранен етап, а не в последния етап на оценката (в окончателния доклад), когато са намалени възможностите за своевременна реакция от страна на УО и/или НГО.

¹ Наименованието според Становищата по ЕО е „Доклад по наблюдението и контрола при прилагането на програмата, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на програмата“, като за удобство в настоящия план за оценка се използва термина „екологичен доклад“.

3. Планирани оценки по ОПРР 2014-2020

Разделът включва списък и обяснение за избора на темите, както и следната информация за оценките, включени в настоящия план за оценка:

1. **Предмет и обосновка**, включително контекст, обхват, подход, метод, източници на информация, както и **основните въпроси за оценка**, които ще бъдат адаптирани и допълнително уточнени в техническата спецификация на оценките;
2. **Продължителност и индикативна начална дата**. Тяхното определяне е свързано с темата, обхвата и използваните методи на оценката. Например оценка на въздействието, може да се извършва само след като бъдат постигнати резултати от приключили проекти, а някои методи, когато необходимите данни за прилагането им трябва да се събират, изискват провеждането на оценки с по-дълга продължителност;
3. **Прогнозен бюджет** на оценките. Разходите са свързани със спецификата на оценката, избраните методи, както и с продължителността на оценките.

Методи за оценка

Поради своя сложен предмет оценките ще използват, както методи на оценка на изпълнението и процесите (process evaluation): анализ на данни, интервюта, анкети и проучвания, така и методи на оценка на въздействието (impact evaluation): преглед на литературата, фокус групи, казуси или създаване на групи за сравнение (контрафактологичен анализ). Последният метод изисква събиране на допълнителни данни.

Всяка една от оценките на програмата следва да използва конкретни методи за оценка, като е възможно в хода на разработване на техническата спецификация и на провеждане на оценката, за съответната оценка да бъдат идентифицирани и приложени и други подходящи методи и подходи за оценка. Основните методи, които ще бъдат приложени за оценките на ОПРР 2014-2020, в т.ч. и при оценката на въздействието, могат да се обобщят по следния начин:

- Оценка, базирана на теорията – При този тип оценки основно следва да се приложат традиционни изследователски методи – както качествени, така и количествени. Сред най-често използваните в първата група са набиране и преглед на специализирана литература и документи, провеждане на интервюта и фокус групи, изследване на конкретни случаи и други. Сред вторите – използване на методи на описателната статистика, логически модели, метод за изчисление на разходи за единица продукт (при оценка на ефикасността), извадкови статистически изследвания или различни вариации на методи, при които се остойностяват ползите и разходите.
- Контрафактологични оценки на въздействието – При този тип оценки стремежът е да се изясни каква част от получения след края на дадена интервенция резултат се дължи на тази интервенция. Най-приложимите методи са:
 - Разлика в разликите: Подбира се контролна група, която следва да притежава характеристики, сходни с тези на групата, която е

предмет на изследване (първа разлика). След това се сравняват данните за двете групи по даден показател (втора разлика). Чрез изчисление на разликата в разликите между двете групи се получава резултатът („чист“ ефект). Методът дава резултати за въздействия, които са по-достоверни спрямо тези получени само при сравнения между две групи или между два периода. За оценка на ОПРР 2014-2020 е подходящо да бъдат използвани две групи, в зависимост от участието по ОПРР 2014-2020, напр. групата, която е предмет на изследване да бъде от участващи в ОПРР общини, а контролната група – общини, които не участват в ОПРР, т.е. нямат проекти по програмата. Аналогично могат да бъдат сформирани и групи за други бенефициенти по програмата. Друга характеристика, по която могат да бъдат определени основната и контролната група, е например наличието на одобрени и неодобрени проекти по ОПРР 2014-2020.

- Сравнение на база на вероятност за участие – Този метод също е подходящ за употреба при възможност за наблюдение на две групи (основна и контролна), които притежават сходни характеристики. Резултатът се изчислява като разлика, получена при сравняване на получените средни стойности за изследваната променлива на двете наблюдавани групи. За подбиране на участници със сходни характеристики в двете разглеждани групи и избягване на съществени различия между групите, се предлага точкуване на характеристиките, по които се прави подборът.
- Метод на триангулацията – Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване на поне два източника на информация с цел получаване на потенциално адекватно ниво на достоверност. Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от информационните източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (тоест количествен, основаващ се на факти и цифри) и базиращ се на мнения (тоест субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи), с цел да изследва по метода на триангулацията получените данни и заключенията относно всички оценъчни въпроси, когато този подход е приложим.
- Оценка на процесите и изпълнението (process evaluation) – Този тип оценка следва има за задача да анализира ефективността на работата/процесите/системите и да предложи подходящи мерки, с оглед на тяхното ускоряване и подобряване.

Събиране на необходимите данни за оценката

Поради характера на оценките, и по-специално на оценките за въздействието и ефектите от ОПРР 2014-2020, данните основно ще се събират от ИСУН, НСИ и публичните регистри на конкретните бенефициенти. Може да се наложат допълнителни проучвания за събиране на данни във връзка с използването на метода на контрафактологичен анализ и създаване на групи за сравнение или за анализиране на конкретни случаи (case studies).

Особено внимание ще се обърне на публичните регистри на данни. За да бъдат използвани тези данни, контактите с органите, които отговарят за поддържане на регистрите ще бъдат осъществени на възможно най-ранен етап. Ако са необходими някой конкретни данни, УО ще осъществи допълнителни срещи със съответния орган (например НСИ) за събиране на необходимите данни чрез допълнителни проучвания.

Основните източници на данни и информация са следните:

- **ИСУН 2020** – информация на ниво проект или агрегирана на ниво процедура, инвестиционен приоритет, тематична цел, приоритетна ос или на териториален принцип (община/област/район от ниво 2/страна);
- **Специфични данни и информация от останалите отдели на УО** – специфична информация, която не е налична в ИСУН (например относно постигнати резултати по проекти – отдел „Мониторинг“ и регионалните отдели, относно изпълнение на процедури и сключване на договори за БФП – отдел „Преселекция и договаряне“, относно финансова информация и данни – отдел „Финансово управление и контрол“, относно нередности – отдел „Контрол на обществените поръчки и нередности“, относно публичност – отдел „Координация и оценка“ и др.);
- **Специфични данни и информация от конкретните бенефициенти по ОПРР 2014-2020** по отношение на подкрепените обекти (например специфична информация за индикаторите за резултат, които са извън обхвата на официалните статистически данни от НСИ), включително и чрез посещения на място;
- **НСИ** – относно информация за стойностите на индикаторите за резултат по ОПРР 2014-2020;
- **Документи, разработени и утвърдени от УО на ОПРР 2014-2020** – пакети Насоки за кандидатстване, процедурни наръчници, вътрешни правила, инструкции, указания за бенефициентите и т.н.;
- **Допълнителни проучвания** за събиране на данни и информация, която не е налична в ИСУН и УО, извършвани от външните оценители, чрез прилагане на интерактивни методи (анкети, интервюта, онлайн въпросници, фокус групи и др.), включително и чрез посещения на място;
- **Други специфични документи** – Нормативни документи на национално и европейско ниво, доклади и проучвания на ниво ЕС, Тематични документи и др.
- **Доклади от предходни оценки** – всеки външен оценител ще има достъп до всички материали (доклади, анализи, бази данни, изводи и т.н.), изготвени в рамките на предходни оценки на програмата.

Задължение на външния оценител ще бъде да прегледа и оцени събраните данни от съответните източници на информация за качество, достоверност и полезност на данните. В случаи на пропуски или недостатъци на събраните данни, външният изпълнител, съвместно с УО, следва да предложи подходящ механизъм за отстраняване на пропуските и недостатъците по данните, както и да прецени кои данни да бъдат използвани за оценката.

Структура на оценките

Характерна особеност на включените оценки в плана за оценка е, че те имат **сходна структура** и включват следните сходни дейности:

- Преглед и анализ на необходимите документи и източници на информация – кабинетни проучвания;
- **Събиране, отчитане и анализиране на данни за напредъка по индикаторите на ОПРР 2014-2020:** тази дейност ще се осъществява постоянно от УО, основно от ИСУН2020, както и от НСИ (за индикаторите за резултат) и периодично (към оценките, предвидени в плана за оценка) от външните изпълнители на съответните оценки чрез изискване на информация. Информацията следва да се събира по индикаторите за резултат, индикаторите за продукт и по финансовите индикатори. Процесът трябва да осигури необходимата информация за извършване на оценките и за изготвяне на докладите за изпълнение по програмата;
- **Проучвания сред бенефициентите като част от оценките:** тази дейност ще се осъществява периодично (към оценките, предвидени в плана за оценка), като проучванията ще имат за цел да оценят информираността на бенефициентите относно ОПРР 2014-2020, тяхното мнение за процедурите по прилагане, ефективността на мерките и други;
- Изготвяне на оценки и доклади по оценката.

За всяка от планираните оценки на ОПРР 2014-2020, включени в настоящия план за оценка и изброени по-долу, са посочени основните дейности/теми/направления и оценъчни въпроси.

Поради необходимостта от различни по вид и тематика оценки и проучвания през програмния период, в предвидените оценки ще бъдат включени различни теми/оценъчни въпроси, които изискват специфична експертиза от страна на оценителите и прилагането на различни методи и подходи.

При необходимост, **вследствие на идентифицирани проблеми при прилагането на ОПРР 2014-2020 могат да бъдат предвидени допълнителни теми и дейности по оценка, вкл. и вътрешни оценки и анализи.**

Също така, следва да се има предвид, че темата, обхвата и фокуса на методологията на планираните оценки в плана за оценка са относителни. По-подробни въпроси за оценка ще бъдат разработени по-близо до момента на започване на оценките.

Темите, дейностите и графикът на планираните оценки са съобразени със следните **фактори:**

- Изисквания и насоки на ЕК за оценка през програмен период 2014-2020 г. за изготвянето и за представяне на доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период и основните крайни продукти и резултати от оперативната програма до 31.12.2022 г.
- Опит на УО от проведените оценки на ОПРР 2007-2013 (времеви ограничения при провеждане на обществените поръчки и приемане на продуктите на оценките);
- Препоръки на предварителната оценка на ОПРР 2014-2020;
- Задължения на УО съгласно Становището по ЕО на ОПРР 2014-2020.

Опитът на УО от проведените оценки на ОПРР 2007-2013 е положителен, тъй като препоръките от тях доведоха до полезни промени в изпълнението на програмата и НУИ на ОПРР 2007-2013. При провеждането на оценките се установиха следните **поуки**, приложими за периода 2014-2020, които се взеха предвид при изготвянето на настоящия план за оценка:

- Оценките да бъдат изпълнявани от външни изпълнители, избрани чрез обществена поръчка по реда на ЗОП;
- По-подходящо е не да се правят много оценки по различни теми, а различни теми да се обединяват в една оценка, тъй като източниците на информация в повечето случаи са едни и същи и се постига икономия от мащаба и максимизиране на резултатите. В допълнение, обединяването на няколко теми в една оценка има положително въздействие и от гледна точка на планирането и координацията на процесите по оценка;
- Цялостна оценка на ефективността, ефикасността и въздействието и приноса на програмата за Стратегия Европа 2020 е релевантно да се осъществи в края на програмния период, когато има възможно по-голям брой приключили проекти и отчетени окончателни стойности на индикаторите;
- Задължителните екологични доклади да бъдат изготвяни като част от оценките;
- Подкрепящите дейности, като проучванията за събиране на данни, вкл. и посещения на място, както за извършването на оценките, така и за изготвянето на докладите за изпълнение на програмата, е удачно да бъдат залагани като първи етап и дейност към съответните оценки.
- Следва да се обърне специално внимание на оценката на прилагането и въздействието на действията за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013, и на финансовите инструменти, като нови подходи за предоставяне на финансова подкрепа от ЕС, чието значение се засилва през програмен период 2014-2020 г.

Задълженията на УО съгласно Становищата по ЕО на ОПРР 2014-2020, с което Министерство на околната среда и водите (МОСВ) съгласува програмите, са представяне на доклад по наблюдението и контрола при прилагането на програмата и мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на програмата на всеки 3 години от изпълнението на програмите, като съгласно опита и комуникацията с МОСВ по изготвянето на първия екологичен доклад за програмен период 2007-2013 г., за начало на изпълнението може да се вземе предвид одобрението на програмата от ЕК, а не началото на програмния период. Положителен опит от програмния период 2007-2013 г. е тези доклади да бъдат изготвяни като част от оценките. Като част от оценките са предвидени следните екологични доклади:

- Първи доклад, който обхваща изпълнението на програмата (одобрена на 15.06.2015 г.) в периода 2015-2018 г.;
- Втори доклад, който обхваща изпълнението на програмата в периода 2019-2021 г.

3.1. Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020

Предмет, обосновка, контекст, обхват, подход и основни въпроси за оценка

Оценката е в съответствие с изискването на чл. 56 (3) на Регламент № 1303/2013 поне веднъж през програмния период да се провежда оценка, с която се оценява приносът на подкрепата от ЕСИФ за постигането на специфичните цели по инвестиционните приоритети по всеки приоритет.

Тъй като тази оценка трябва да се проведе през втората половина на периода от изпълнението на програмата, тя е по същество **оценка на въздействието** на програмата.

Тази оценка следва да оцени ефикасността и ефективността на дейностите по програмата. В допълнение, оценката следва да даде отговори относно приноса на ОПРР 2014-2020 за постигане на специфичните цели на всеки инвестиционен приоритет по всяка приоритетна ос на програмата, както и на въздействието на ОПРР 2014-2020 като цяло в социално-икономически план, вкл. чрез анализ на официални статистически данни от НСИ по отношение на индикаторите за резултат. Оценката ще се фокусира върху оценка на постигането на специфичните цели на ОПРР 2014-2020:

- Подобряване на условията за модерни образователни услуги;
- Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор;
- Повишаване на енергийната ефективност на публични сгради;
- Развитие на екологичен и устойчив градски транспорт;
- Подобряване на качеството на градската среда;
- Подобряване на инвестиционната активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие;
- Подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите;
- Подобряване на условията за модерни социални услуги;
- Подобен достъп за практикуване на масов спорт и културни услуги в градовете;
- Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор в опорните центрове от 4-то ниво на националната полицентрична система;
- Повишаване на енергийната ефективност на обществените сгради в опорните центрове от 4-то ниво на националната полицентрична система;
- Подобен достъп до спешна медицинска помощ, с възможности за спешна диагностика, лечение и наблюдение до 24 ч.;
- Намаляване на броя хоспитализации в здравната система;
- Подобряване на регионалната социална инфраструктура за деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни;
- Повишаване на туристическото предлагане на паметници на културата от национално и световно значение;
- Подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата за товари и пътници;

- Повишаване ефективността на Управляващия орган на ОПРР;
- Подобряване на административния капацитет на бенефициентите на ОПРР 2014-2020;
- Повишаване на обществената информираност относно ОПРР 2014-2020.

Оценката следва да оцени и приносът на ОПРР 2014-2020 за постигане на целите на хоризонталните принципи, които са адресирани в програмата - Устойчиво развитие, Равни възможности и недопускане на дискриминация, Равенство между половете. В рамките на оценката следва да бъдат изготвени първият и вторият тригодишни екологични доклади по ОПРР 2014-2020 (за периода 2015-2018 г. и периода 2019-2021 г.), които са задължителни, съгласно Становището на МОСВ за съгласуване на ОПРР 2014-2020.

3.3 Оценка на въздействието на ОПРР 2014-2020

Тематична оценка/ тема	Оценъчни въпроси	Основни методи и дейности	Основни източници на информация	Бюджет в лв. (с ДДС)
Оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигането на специфичните цели по инвестиционните приоритети по всеки приоритет	<p>1. Какви са промените в стойностите на индикаторите за резултат по програмата? Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за постигане на съответните стойности? Има ли външни фактори, които влияят върху постигането на целевите стойности?</p> <p>2. Каква е разликата между очакваните (цели) и постигнатите конкретни (реални) резултати и въздействие на интервенциите на ОПРР 2014-2020? Каква е ефективността (отношението между целите и постигнатите резултати) на интервенциите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>3. Какъв е напредъкът в постигането на целите и индикаторите на програмата по всички инвестиционни приоритети и специфични цели?</p> <p>4. Каква е полезността и устойчивостта (отношението между идентифицираните нужди и постигнатите резултати) на интервенциите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>5. Какъв е напредъкът при постигането на крайните стойности на индикаторите за продукт, определени в рамката за изпълнение на ОПРР 2014-2020?</p>	<p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Контрафактологична оценка на въздействието</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти, посещения на място на изпълнение на проекти</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР 2014-2020, ИСУН2020, проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите, Статистически данни от НСИ.</p>	259 200

	<p>6. Каква е оценката на приноса на интервенциите по ОПРР 2014-2020 за изпълнение на хоризонталните политики на ЕС?</p> <p>7. Каква е оценката на социално-икономическото въздействие на интервенциите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>8. Какъв е ефекта на интервенциите по ОПРР върху макроикономическите показатели на Р. България (използване на модела СИБИЛЛА)?</p> <p>9. Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за постигането на целите на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж?</p> <p>10. Каква е оценката на въздействието върху административния капацитет на УО и на бенефициентите?</p> <p>11. Каква е ефикасността (отношението между вложените ресурси и постигнатите резултати) на интервенциите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>12. Кои са примерите за добри практики и успешни проекти при интервенциите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>13. Какви са основните поуки от гледна точка на дизайна и времевото стартиране на интервенциите по ОПРР 2014-2020?</p> <p>14. Кои са идентифицираните непланирани ефекти (положителни и отрицателни) от интервенциите на ОПРР 2014-2020, в т.ч. косвени и индусиранни ефекти, неочаквани</p>		
--	--	--	--

	<p>ефекти и др.? Какъв е постигнатият интегриран ефект на макроикономическо ниво от изпълнението на ОПРР 2014-2020?</p> <p>15. Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за постигане на хоризонталните цели и приоритети, адресирани в програмата – устойчиво развитие, равенство и недискриминация?</p> <p>16. Подходяща ли е и ефективно ли се осъществява координацията и допълняемостта на ОПРР 2014-2020 с други оперативни програми и национални стратегически документи (програми, стратегии)? Постигнали ли се икономии от мащаба, допълняемост на инвестициите с другите програми, интегриран и синергичен ефект за целевата територия и добавена стойност от реализираната инвестиция? Какви са добрите и лошите практики?</p> <p>17. Препоръки за следващия програмен период.</p> <p>Оценката ще обхване всички приоритетни оси и инвестиционни приоритети.</p>		
<p>Оценка на социално-икономическата среда и актуалността на методологията за определяне на</p>	<p>1. Настъпили ли са промени в социално-икономическата среда в страната в периода 2010-2019 г.? Тези промени оказват ли влияние върху изпълнението на ОПРР 2014-2020 и в каква степен?</p> <p>2. Определените в ОПРР 2014-2020 индикатори за резултат и за продукт съответстват ли на</p>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation) Метод на триангулацията Кабинетно проучване – преглед на документи,</p>	<p>Стратегически документи и анализи на национално ниво, ОПРР 2014-2020, Документи на</p>

<p>индикаторите на ОПРР 2014-2020</p>	<p>заложените цели по съответните инвестиционни приоритети и приоритетни оси?</p> <p>3. Релевантна и актуална ли е методологията, прилагана от УО за изчисляване на целевите стойности на индикаторите по приоритетните оси на ОПРР 2014-2020? Определените етапни и крайни цели на индикаторите отговарят ли на изискванията на т. 3 от Приложение II „Метод за определяне на рамката за изпълнението“ от Регламент 1303/2013?</p> <p>4. Подходящо и правилно ли са определени единичните стойности по отношение на заложените продукти в програмата?</p> <p>5. Съществуват ли добри практики, които могат да бъдат използвани за актуализиране на стойностите на индикаторите в програмата, в т. ч. и на етапните и крайните цели на индикаторите, включени в рамката на изпълнението?</p> <p>6. Подходящи ли са използваните подход и методика на УО на ОПРР 2014-2020 за индикаторите, в сравнение с тези, използвани в други оперативни програми/програми за развитие, които финансират инфраструктурни проекти чрез ЕСИФ? Какъв е подходът за определяне на целеви стойности на индикаторите в сходни програми, съфинансирани от ЕФРР в други европейски страни, с оглед даване на препоръки за следващия програмен период?</p> <p>7. Правилни ли са допусканията, на които се основава информацията, използвана от УО при</p>	<p>проучване на конкретни случаи (case studies)</p>	<p>УО, вкл. методики и анализи, официални статистически данни, информация за програми от други европейски страни.</p>
---------------------------------------	--	---	---

	<p>определяне на етапните и крайните цели на индикаторите, съгласно чл. 5, т. 6 на Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на ЕК?</p> <p>8. На базата на изготвения анализ, необходими ли са промени в процеса на програмиране за периода след 2020 г. и какви? В случай, че са необходими да се формулират препоръки и предложения за последваща промяна в процеса на програмиране, в т.ч. начини и методи за преразпределяне на финансов ресурс, определяне на стойности на индикатори, промяна в допустимите дейности, бенефициенти и т.н.</p> <p>9. Постигнали ли са целите на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и на специфичните цели, определени в програмата, като се отчита Регламент 1303/2013, правилата за ЕФРР и хоризонталните принципи?</p>		
<p>Оценка на приноса на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. маргинализирани групи и ромии, както и оценка на прилагането на хоризонтални политики</p>	<p>1. Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за социалното включване, в т.ч. на маргинализирани групи и ромии?</p> <p>2. Ефективен ли е подходът за подкрепа по ОПРР 2014-2020 за социалното включване? Има ли необходимост от промяна в приложението?</p> <p>3. Ефективна ли е координацията с другите заинтересовани институции (Министерство на труда и социалната политика, Агенция по заетостта, Национален съвет за сътрудничество по</p>	<p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, проектни предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите</p>

	<p>етническите и интеграционните въпроси и др.) по отношение на мерките за социално включване? Необходимо ли е въвеждане на нови процедури за координация?</p> <p>4. Какъв е напредъкът в постигането на стойностите на индикаторите за продукт и за резултат, свързани с маргинализирани групи, в т.ч. и роми по всички приоритетни оси, инвестиционни приоритети и специфични цели на ОПРР 2014-2020?</p> <p>5. Как са приложени и как се спазват при изпълнението на ОПРР 2014-2020 хоризонталните политики по отношение на социалното включване, в т.ч. недискриминация, равни възможности и др.?</p> <p>6. Какъв е приносът на интервенциите по ОПРР за енергийна ефективност, социална инфраструктура и деинституционализация за социално включване на маргинализирани групи и роми?</p> <p>7. Има ли други интервенции, подкрепени по ОПРР 2014-2020, които допринасят за социалното включване на маргинализирани групи и роми?</p> <p>8. Кои са примерите за добри и лоши практики?</p> <p>9. Препоръки за следващия програмен период.</p> <p>Оценката ще обхване приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети бе,</p>			
--	--	--	--	--

	9a и 10a и съответните им цели, приоритетна ос 3, приоритетна ос 4 и приоритетна ос 5.		
<p>Оценка на финансовото изпълнение на ОПРР 2014-2020</p>	<p>1. Какво е реалното финансово изпълнение на ОПРР 2014-2020 и какъв е бил темпът на финансовото изпълнение и усвояването на ресурсите през програмния период?</p> <p>2. Как през програмния период средствата по програмата са договоряни, верифицирани, сертифицирани? Имало ли е съществено забавяне в процеса на усвояване на средствата? Какви са външните фактори, които са повлияли върху усвояването на средствата?</p> <p>3. На какъв етап е изпълнението на проектните предложения, финансирани към момента по ОПРР 2014-2020?</p> <p>4. Допринесли ли са заложените времеви графици и планове за обществени поръчки в инвестиционните програми и одобрените проекти по Приоритетна ос 1 за успешното усвояване на средствата по програмата?</p> <p>5. Какво е изпълнението на програмата и на нейните приоритети по отношение на финансовите данни. По какъв начин процесите могат да бъдат подобвени?</p> <p>6. Препоръки за следващия програмен период.</p>	<p>Оценка на процесите и изпълнението (processes evaluation)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p> <p>Метод на триангулацията</p> <p>Създаване на логически модел за прогнозиране на усвояването на средства по програмата към 2023 г.</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020</p>
<p>Оценка на изпълнението на финансовите инструменти,</p>	<p>1. Какъв е интересът за финансиране на проекти чрез финансови инструменти?</p>	<p>Метод на триангулацията</p>	<p>Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, проектни</p>

<p>създадени по линия на ОПРР 2014-2020</p>	<p>2. Какъв е напредъкът по отношение на изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР?</p> <p>3. Какъв е темпът на изпълнение на финансовите инструменти по ОПРР, в сравнение с финансовите инструменти по другите оперативни програми?</p> <p>4. Какво е въздействието от изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР 2014-2020?</p> <p>5. Какви са външните фактори, които влияят върху изпълнението на финансовите инструменти по ОПРР 2014-2020 и в каква степен?</p> <p>6. Кой са примерите за добри и лоши практики?</p> <p>7. Препоръки за следващия програмен период.</p> <p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея Инвестиционни приоритети 4с, 4е, 6е, 9а, както и Приоритетна ос 6 и съответните им цели.</p>	<p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място</p>	<p>предложения, Технически доклади за изпълнението на проектите, Статистически данни от НСИ, документи на организациите, изпълняващи финансови инструменти.</p>
<p>Оценка на изпълнението на дейностите за устойчиво градско развитие, съгласно чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013;</p>	<p>1. Каква е оценката на териториалното въздействие на интервенциите по ОПРР 2014-2020? Постигнати ли са целите за балансирано полицентрично развитие на територията, определени в модела „умерен полицентризъм“, дефиниран в НКПР?;</p>	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Оценка, базирана на теорията</p> <p>Контрафактологична оценка на въздействието</p>	<p>ИСУН2020, Документи на УО, Документи на общините, Статистически данни, анализи</p>

	<p>2. Какво е въздействието върху териториалното и пространствено развитие на градовете, подкрепяни по ПО 1 на ОПРР 2014-2020?</p> <p>3. Какви са тенденциите при миграционните процеси в Българските градове? Какъв е приносът на ОПРР 2014-2020 за това?</p> <p>4. Тенденциите в развитието и растежа на градовете в страната, както и в миграционните процеси, съответстват ли на възприетите в модела „умерен полицентризм“, съгласно Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025?</p> <p>5. Какви са ефектите и резултатите от реализирането на ИПГВР и инвестиционните програми на общините по ПО 1 на ОПРР 2014-2020? Интервенциите водят ли до синергичен ефект и концентрация на ресурси?</p> <p>6. Какви са нагласите и мненията на гражданите по отношение на инвестициите в градовете по ОПРР 2014-2020?</p> <p>7. Кои са примерите за добри и лоши практики при планирането и изпълнението на проекти за градско развитие?</p> <p>8. Препоръки за следващия програмен период, вкл. и за дизайн на подкрепата за интегрирано градско и териториално развитие в новата оперативна програма за периода 2021-2027 г.</p>	<p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p> <p>Провеждане на интервюта/ фокус-групи с УО/бенефициенти и посещения на място в общините (градове от всяко ниво и във всеки район), в които са администрации структурирани Междинни звена</p>		
--	---	--	--	--

<p>Изготвяне на доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, вкл. на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата (Първи тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2015-2018 г.)</p>	<p>Оценката ще обхване Приоритетна ос 1 и включените в нея инвестиционни приоритети 4с, 4е, 6е, 9а и 10а и съответните им цели.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Какво е въздействието върху околната среда на проектите по ОПРР 2014-2020 за периода 2015-2021г.? 2. Изпълняват ли се мерките и условията на министъра на околната среда и водите, съгласно Становище 7-4/2013 г. за съгласуване на ОПРР 2014-2020? 3. Изпълняват ли се мерките при одобрението на проектни предложения? Проектите одобряват ли се след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване? 4. В документите на УО (Насоки за кандидатстване, указания към бенефициентите и др.) предвиждат ли се условия, гарантации опазването на околната среда при реализиране на дейностите от съответните бенефициенти? 5. По време на строителството предвижда ли се ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените Решения и/или Становища по ОВОС/ЕО/ОС за съответните дейности, ограничаване на строителните дейности само в обхвата на проектите, съхраняване на строителни материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначени за това места, извършва ли се анализ на източниците на шум преди стартиране на строителния процес? 	<p>Метод на триангулацията</p> <p>Кабинетно проучване – преглед на документи, проучване на конкретни случаи (case studies)</p>	<p>Документи на УО: Наръчник за управлението и изпълнението на ОПРР, Насоки за кандидатстване и приложения към тях, Интернет сайт на ОПРР, ИСУН2020, Нормативни документи, Технически доклади за изпълнението на проектите</p>	
---	---	--	--	--

<p>(Втори тригодишен екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 (за периода 2019-2021 г.)</p>	<p>6. При финансиране на проекти по ПО 1 за дейности за „зони с потенциал за икономическо развитие“, „социална инфраструктура“, както и „общинска структура“ извън зоните за въздействие на ИПГВР, предпочитат ли се за финансиране проекти и дейности в границите на урбанизирани територии?</p> <p>7. Дейностите по ПО 6 „Регионален туризъм“ и по ПО 7 „Регионална пътна инфраструктура“ допускат ли се при спазване на условията, посочени в Становище 7-4/2013 г. за съгласуване на ОПРР 2014-2020?</p> <p>8. При реализиране на дейностите по ОПРР вземат ли се в предвид границите на зоните за защита на водите по реда на чл. 119а от закона за водите и предвидените за тях мерки за опазване в ПУРБ на четирите Басейнови дирекции?</p> <p>9. Спазва ли се изискването, реализацията на инвестиционните проекти по ОПРР 2014-2020, които касаят ползване или водоземане от повърхностни или подземни водни тела да подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите?</p> <p>10. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020 извършва ли се въз основа на специфичните екологични индикатори, предвидени в ОПРР 2014-2020 и следната допълнителна мяра „Проекти, попадащи изцяло или частично в защитени зони и</p>		
--	---	--	--

	<p>защитени територии, при реализирането на дейности по ПО за регионален туризъм и регионална пътна инфраструктура? Какви са стойностите на индикаторите за тази мярка „Засегнати площи, дка“ и „Брой проекти“?</p> <p>11. Констатирано ли са неблагоприятни последици върху околната среда от проекти по ОПРР 2014-2020? Предложени и предприети ли са съвременни мерки за възможното им отстраняване? Какви могат да бъдат тези мерки, в случай на бъдещо констатиране на неблагоприятни последици върху околната среда?</p> <p>Оценката ще обхване всички инвестиционни приоритети и цели по програмата.</p>			
--	---	--	--	--

Продължителност и етапи за изпълнение

Договорът за изпълнение на оценката на въздействието беше сключен на 23.10.2020 г. Оценката ще се проведе през втората половина на програмния период и ще отчете максимално голям брой проекти. С оглед на това, че до 31.12.2022 г. УО трябва да представи на ЕК доклад, обобщаващ констатациите от оценките, извършени през програмния период и основните крайни продукти и резултати от оперативната програма, а вторият екологичен доклад по ОПРР 2014-2020 г. трябва да бъде представен през 2022 г., продължителността за извършване на услугата е до **30 месеца, или индикативно м. април 2023 г.** Договорът ще се изпълни в рамките на **5 етапа, съгласно разписаното в техническата спецификация.**

3.2. Екологична оценка за програмен период след 2020 г.

УО на ОПРР не планира извършване на предварителна оценка на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ПРР 2021-2027)

За изготвяне на екологичната оценка на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., версия от м. септември 2020 г. беше сключен договор на 01.09.2020 г. Оценката се извърши съгласно европейското и националното законодателство и в последователността, посочена в чл. 3, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

На 28.06.2021 г. беше издадено Становище по Екологична оценка (ЕО) № 2-2/2021 г. на Министъра на околната среда и водите, с което беше съгласуван проекта на ПРР 2021-2027, версия от м. септември 2020 г.

Изготвената ЕО е за проекта на ПРР 2021-2027 от месец септември 2020 г., когато е стартирал процесът по нейното изготвяне. Към онзи момент ПРР 2021-2027 е включвала 2 специфични основни Приоритета, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие - един за „Интегрирано градско развитие“ и друг за „Интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2“. Предвиден е и трети приоритет за „Техническа помощ“, за да се улесни прилагането на новия териториален подход.

Срок за изпълнение на договора беше до 8 месеца, или индикативно м. април 2021 г., но поради забава в съгласувателните процедури при етапа на разработване на екологичната оценка, приключи с финално приемане на работата от изпълнителя в началото на месец ноември 2021 г.

Същевременно, в провеждащия се преговорен процес с Европейската комисия е взето решение за включване в обхвата и в съдържанието на ПРР 2021-2027 на 2 нови специфични приоритета с финансиране от Фонда за справедлив преход – Приоритет „Справедлив енергиен преход“ (за основни инвестиции от ФСП) и приоритет за техническа помощ.

Включването на новите приоритети следва да бъде осъществено чрез процедура по изменение на програмата. В тази връзка е необходимо изготвянето на Екологична оценка на изменението и допълнението на ПРР 2021-2027, от месец септември 2022 г. Оценката ще се извърши съгласно европейското и националното законодателство и в последователността, посочена в чл. 3, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Планираният индикативен срок за извършване на екологична оценка на актуализирания вариант на ПРР 2021-2027 е до 10 месеца от сключване на договор.